

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Aciores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Aciores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, 1712

§. III. Alij Divi Thomæ textus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84796](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84796)

aquæ potum non licere fumere Christi D. corpus.

N. Quintus est ex Opusc. 64. §. complacentia habita in memoriâ peccati, ubi hæc habet: Si rememorando mala præterita, quæ fecisti, non habes dolorem, sed potius delectationem in eis, & propter hanc delectationem facis memoriam ibidem, non credo expedire, quod specifice ipsa peccata rememorata. Hæc S. D. Ecce 1. non dicit, Credo non expedire; sed dicit, Non credo expedire; suspendendo iudicium directum de non convenientiâ. Ecce 2. in re tam gravi, an quis teneatur specificare peccata, juxta S. Thom. rectè operatur, qui non specificat peccata sub suspensione iudicii directi de non convenientiâ specificandi dicta peccata, non minus ac rectè operatur, qui sub iudicio directo de non convenientiâ specificationis ea non specificat, seu æquè rectè operatur, qui iudicat, Non credo expedire, ac qui dicit, Credo non expedire; ergo æquè rectè operatur, qui ponit opus, aut omissionem, suspensio iudicio directo, & posito solo reflexo, ac qui sub iudicio directo.

§. III.

Alij Divi Thomæ textus.

S U M M A R I U M.

Ait reflexè, quod opinio negans specificandas circumstantias purè aggravantes, sit probabilior, n. 32.

Solum iudicium reflexum de ejus opinionis probabilioritate satis ad honestum silentium eorum circumstantiarum, ibid.

Judicat Papam posse dispensare in voto continentie, & Religionis, quia opinio hoc docens est probabilior, n. 33.

Judicium reflexum de probabilitate veritatis æquivaleret directo de veritate, ibid.

S. Thom. retrahens aliquam opinionem reflexè loquitur dicendo, quod sibi appareat non esse nunc veram, n. 34.

S. Thom. suspendit sæpe iudicium directum, ib.

Ait, quod Theologia nitatur probabilibus, n. 35.

Si satis juxta S. Thom. iudicium de probabilitate objectivâ, etiam satis de probabilitate, n. 36.

Immo satis juxta S. Thom. iudicium reflexum de minori probabilitate, ibid.

Appellat ad solum reflexum de probabilitate opinionis tuentis aliqua fuisse Sacramenta pro parvulis in statu naturæ legis, n. 37.

Contradictio Gonetii, ibid. & n. 38.

S. Thom. ait alijs probabilis, non sibi, & adhuc sequitur alienam ex solo iudicio reflexo, quod illis sit probabilior, n. 38. & 39.

Utitur reflexo, n. 40.

Tom. III.

Ex eo quia non est probabile iudicem toties a recto iramite declinare, aut non esse licitum appellare tertio a sententiâ datâ, n. 41.

Ait non transgredi præceptum, qui non optimo modo implet, sed satis, ut quolibet modo impleat, n. 42.

Sextus est ex 4. dist. 16. qu. 3. art. 2. ad N. 3. ubi hæc leguntur: Quidam dicunt, quod omnes circumstantiæ, quæ aliquam notabilem S. Thom. quantitatem peccato addunt, necesse est confiteri, si memoria occurrant: alij verò dicunt, quod non sunt de necessitate confitenda nisi circumstantiæ, quæ ad aliud peccati genus trahunt: & hoc probabilius est. Hæc S. D. Ecce 1. resolvit quætionem directam, & quidem gravissimam per solum iudicium reflexum de objectivâ probabilitate veritatis opinionis negantis, suspensio prorsus omni iudicio directo de veritate ejusdem opinionis negantis: ait enim: Probabilius est, quod non sint necessario confitenda circumstantiæ pure aggravantes; non autem ait, Non sunt confitende. Ecce 2. quod S. D. ad honestam supernaturalem omissionem confitendi circumstantias pure aggravantes concedat satis esse solum iudicium reflexum de objectivâ probabilitate veritatis opinionis negantis, & quidem stantis pro libertate: nihil enim omnino dicit de hujus opinionis veritate; ergo multo magis ad licitam omissionem, aut opus satis extra Sacramentum erit solum iudicium reflexum certum de objectivâ probabilitate veritatis opinionis, & licentiæ operationis, suspensio omni iudicio directo subjectivè probabiliori de ejusdem opinionis veritate, & operationis licentiâ.

Septimus est ex 4. dist. 38. qu. 1. art. 4. N. quæstionum. 1. 2. 3. ubi quærit, an Papa cum 23. Religioso professio dispensare possit, ut in ea S. Thom. matrimonium. Cui respondet: Et ideo alij dicunt probabilius, si communis utilitas totius Ecclesiæ, aut unius Regni, vel Provinciæ exposceret, posset convenienter, & in voto continentie, & in voto Religionis dispensare, quantumcumque esset solemnizatum. Hæc S. D. Ecce 1. ingenita quæcumque in decisione D. Thom. modestia in tō probabilis. Ecce 2. ne quidem dicit, quod ea opinio affirmans sit tibi probabilior, sed unice dicit, Ideo alij dicunt probabilius; ut inde discamus licitum nobis conformare alienæ opinioni alijs probabiliori. Ecce 3. mirabilis prudentia in resolutione rei incertæ, nam suspendit iudicium directum de veritate, quia incertum, etsi forte esset sibi subjectivè probabilius; & unice quætionem, an Papa possit, vel non, contentus est resolvere per solam certitudinem

T

iudicij

judicii reflexi de objectivâ probabilioritate opinionis affirmantis posse. Ecce 4. quod plures Thomistæ, quos inter S. Antoninus, Caietan. Durand. Palud. Petr. de Ledefina, & alii judicent S. Thomam sensisse, Papam dispensare posse, etsi S. D. non dixerit directe, quod possit, sed unice reflexè judicaverit probabilius esse, quod possit: ergo, juxta communem Thomistarum sententiam, judicium reflexum de objectivâ probabilitate veritatis æquivaleret directo de opinionis veritate. Nolo autem præterire, quod S. Thom. 2. 2. qu. 88. art. 11. vult sit hanc suam opinionem retractasse, & ideo juniores Thomistæ adhærent opinioni neganti.

N. Octavus est ex 3. part. qu. 70. art. 4. ubi loquens de opinione, quam in 4. dist. 1. qu. 2. art. 3. *questiunc.* 3. tradiderat, nempe, quod gratia per circumcisionem collata non valeret ad meritorie operandum, loquens, inquam, de eâ opinione ait: *Quod aliquando mihi visum est, sed diligentius consideranti appareret etiam hoc non esse verum.* Ecce 1. non dicit, Non est verum, quod docueram; sed dicit, Apparet mihi non esse verum, quod docueram; seu quod idem est, Probabilius mihi nunc est non esse verum. Ecce 2. judicium reflexum de veritatis probabilitate æquivaleret, juxta S. Thom. judicio directo subjektivè probabili de veritate. Ecce 3. etsi æquivalet, attamen S. D. ut prudentissimè procedat, sapientissimè in rebus incertis utitur potius judicio certo reflexo de objectivâ securitate, aut probabilioritate veritatis, quam judicio directo subjektivè probabiliori de veritate; hoc autem, ne errore aliquo materiali intellectum inficiat: ergo tantum abest, ut modus suspendendi directum judicium incertum includat aliquid minus sapiens, & prudens, quin est character virorum apprimè sapientum, & prudentum: præsertim cum quidquid boni inest judicio directo inevidenti incerto, (quod etsi moraliter certum, semper esse potest falsum) illud idem infit eminenter soli certo, & evidenti judicio de objectivâ probabilitate veritatis; & quidem cum excessu: omne enim judicium naturale directum, dummodo inevidens, etsi moraliter certum, potest esse falsum: nullum autem reflexum evidens potest esse falsum; etenim supponimus, quod judicium reflexum sit evidens de probabilitate.

N. Nonus est, quem sæpe dedi, quod Theologia nitatur probabilibus; per probabilitatem autem venit, tam subjektivâ, quam objectivâ, immò objectivâ est fundamentum subjektivæ: ergo ut Theologus prudenter opinetur, & licitè operetur, satis est, ut al-

terutri probabilitati nitatur, & sub alterutro judicio operetur.

Non est autem, quod Lectorem moveat, quod S. Thom. suspensio judicio directo de veritate contentus sit reflexo de probabilitate veritatis opinionis, dicendo probabilius sibi esse hoc, aut illud. Non est, inquam, quod tō probabilioritas Lectorem moveat; si enim semel mihi detur, quod satis sit solum reflexum de objectivâ probabilitate veritatis judicium, suspensio directo subjektivè probabiliori de veritate, datur mihi maximum dicendi motivum, quod satis se solo erit judicium de objectivâ æquali, aut minori, certâ tamen probabilitate veritatis opinionis, suspensio judicio directo subjektivè æquæ, aut minus probabili de illius veritate: etenim omne quod tali judicio reflexo opponi poterit, unice orietur, non ex necessitate judicii directi, (si enim hoc necessarium semper esset, non liceret sub solo reflexo de probabilitate operari, quod est contra S. Thom.) sed orietur ex eo quia judicium reflexum evidens est de æquali, aut minori probabilitate objectivâ. Totum autem hoc hæcenus dilutum fuit, & amplius diluatur: si enim inter judicia directâ satis juxta nos est directum subjektivè æquæ, aut minus probabile; ita inter reflexa satis erit evidens de objectivâ, five æquali, five minori, certâ tamen probabilitate veritatis judicium. Addo, quod S. Thom. in 2. textu 4. me citato expressè innuat, satis esse judicium evidens de minori probabilitate objectivâ; ut enim solvat argumentum, utitur probabilitate opinionis oppositæ, cujus veritas erat sibi minus probabilis.

Decimus textus est ex 3. p. qu. 70. art. 4. N. ad 2. ubi quærens, an in statu legis naturæ vera fuerint pro parvulis, & adultis Sacramenta, ait: *Probabile est, quod parentes Fideles pro parvulis natis, & maxime in periculo existentibus aliquas preces Deo funderent &c.* Ecce nullo utitur judicio directo de veritate, sed ad solum reflexum de probabilitate veritatis recurrit; dicit enim, *probabile est.* Eo autem ipso quod M. Gonetus tom. 2. d. 2. n. 55. hoc ipso textu utitur, ut suam mentem fundet; hinc colligo, tum quod judicet S. Thomam optimè resolvissè quæstionem recurrendo ad puram probabilitatem; tum autem quod M. Gonet. sibi contradicat, non tantum dum negat usum probabilis, unice querendo usum probabilioris; nam S. Thom. non dixit, *probabilis est, sed probabile est;* sed etiam dum negat licitum nisi soli judicio reflexo de probabilitate veritatis, suspensio omnino directo de veritate.

Unde-

N. Undecimus est ex 4. dist. 1. qu. 2. art. 6. *questiunc. 2.* ubi relata opinione D. Gregorii, S. Thomas adheret illi ut probabiliori, ait M. Gonet. l. c. n. 91. Etenim inquit S. D. *Sed quia hoc non videtur consonare verbis Gregorii, ideo probabilius dicunt, quod parvulus non suffiebat sola fides.* Idem repetit S. D. in 4. ad Amibaldum dist. 1. qu. 2. art. 2. Immo M. Gonet. n. 53. ut occurrat objectioni sumpta ex textu D. Thomae adducto ait: Ad D. Thomam fateor ipsum in oppositam opinionem ut probabilem inclinasse. Ecce 1. teste Gonet, non tantum iudicium de probabilitate, sed etiam de probabilitate, juxta D. Thom. satis est, ut prudenter opinemur: ergo etiam ut prudenter operemur. Ecce 2. multiplex Gonet secum ipso contradicito, nam alibi negat, tum quod minus probabile sit probabile; tum quod satis sit solum reflexum de probabilitate iudicium. Ecce 3. quod S. Thom. non dicit *sibi probabilius esse*, sed dicit esse aliis probabilius; ait enim, *Ideo probabilius dicunt*: ergo licitum est ex S. Thom. sequi quod alii probabilius judicant: ergo falsum est Anti-Probabilitatum principium, quod nemo operari possit, nisi alicuiam opinionem faciat suam.

N. Duodecimus est ex 3. p. qu. 78. art. 3. ubi ait: Quidam dixerunt, quod de substantia formae huius est hoc solum, quod dicitur, Hic est Calix sanguinis mei; non autem ea, quae sequuntur... Et propter hoc sunt alij, qui melius dicunt, quod alia sequentia sunt de substantia formae. Ecce nititur iudicio alieno de probabilitate, suspento omni iudicio proprio tum directo de veritate, tum reflexo de probabilitate.

N. Decimustertius est ex 1. p. qu. 62. art. 9. ad 3. ubi loquens de Angelis beatis ait: Quidam dicunt, quod quantum ad premium accidentale etiam mereri possunt. Sed melius est, ut dicatur, quod nullo modo aliquis Beatus mereri potest, nisi sit simul viator, & comprehensor, ut Christus. Ecce iudicium reflexum, melius est, ut dicatur.

N. Decimusquartus est ex 2. 2. qu. 69. art. 3. in fine, ubi agens de vitiis contra iustitiam, & quaerens, an appellatio a sententia sit licita, & sibi obiciens, quod non sit licitum appellare tertio super eodem, respondet: *Ideo autem non est concessum, ut tertio aliquis appelleret super eodem, quia non est probabile, toties iudices a recto tramite declinare.* Ecce 1. per hoc praecise, quod non sit probabile iudices toties a recto tramite declinare, infert licitum non esse tertio appellare: ergo si esset probabile, esset, juxta S. Thom. licitum. Ecce 2. quod iudicium reflexum de non probabili Tom. III.

litate inferat non licentiam: ergo reflexum de probabilitate inferet licentiam: ergo per hoc praecise, quod quis formet reflexum de probabilitate iudicium, satis erit, ut licite, aut honeste operetur.

Decimusquintus est ex 2. 2. qu. 184. art. 3. N. ubi ait: *Non afficitur transgressor praecepti aliquis ex hoc, quod non optimo modo implet, (lo. S. Tho. quitur de praecepto charitatis) sed sufficit, quod quocumque modo impleat illud:* ergo ex S. Thom. neque fiet transgressor praecepti veritatis, qui non sequitur probabilius, sed satis ut sequatur probabile; ubi enim veritas est incerta, satis est sequi certo verisimile, non autem ex verisimilibus verisimilium; hoc autem dupliciter, vel directe, vel reflexe assentiendo verisimilitudini.

§. IV.

Ex mente Doctōris subtilis.

SUMMARIUM.

Ait in Sacramentis solam intimam, aut ei proximam, si ea non est possibilis, sequendam, adeoque non satis iudicium de maiori probabilitate, sed de veritate necessarium, n. 43.

Ait viam faciliorem, & certiorē ad gratiam tenendam, n. 44.

Quā animi moderatione in ferendo iudicio de alienā opinione procedat, n. 45.

Ait necessarium semper iudicium reflexum de objectivā probabilitate, ibid.

Utramque contradictoriam vocat probabilem, tam negantem, quā tuentem Beatum posse videre omne futurum, & possibile, n. 46.

Utitur solo reflexo, n. 47.

Si dubium speculativum recte solvitur per solum reflexum de probabilitate, etiam practicum, n. 48.

S. Damascenus utitur solo reflexo, ibid.

Scotus descendit ut probabilem opinionem tuentem, quod substantia sit quid positivum, etsi negantem dicat probabiliorem, n. 49.

Scotus descendit ut probabilem opinionem negantem, quod sint de necessitate consecrationis verba antecedentia ad haec, Hoc est corpus meum; etsi alibi oppositam absolūtē docuerit, n. 50.

Scotus ex eo quia non est certum, quod verba sequentia ad iō sanguinis mei, sint de essentia formae consecrationis, ait esse periculosum hoc asserere, n. 51. 52.

Periculosum est, juxta Scotum, asserere legem, quā non est certa, n. 53.

Hinc sequi tutius juxta Scotum est purum consilium, n. 54.

Utitur solo iudicio reflexo, n. 55.

Sij

Valde